

Stručni rad

Dijete u svijetu glazbenih sati u 1. razredu osnovne škole

Barbara Blažič

Osnovna šola bratov Polančičev Maribor, Slovenija

Sažetak:

Dijete živi svoju priču koju odrasli žele razumjeti. Sastoji se od mozaika – sastavljenog od šljunka koji se nakuplja tijekom cijelog života. Koliko će velik i kakav će biti ovaj životni mozaik ne ovisi samo o njemu, već i o mnogim drugim predvidljivim i nepredvidivim čimbenicima s kojima se susreće ili se nude na putu do cilja.

U ovom članku opisat ću šestogodišnju djecu koja otkrivaju i istražuju svijet glazbe kroz razne glazbene didaktičke igre u školskom procesu. O glazbenoj didaktičkoj predstavi mogu reći da je to forma koja u opuštenom, atraktivnom i zanimljivom obliku aktivira i tako razvija za djecu vještine, mentalne sposobnosti i sposobnosti koje moraju funkcionirati u bilo kojoj glazbenoj aktivnosti.

Ključne riječi:

Glazba, šestogodišnja djeca, glazbene didaktičke igre, pjevanje, pokret, sviranje malih ritmičkih instrumenata.

1.Uvod

Glazba sa svojim nepredvidivim zvučnim događajima potiče djetetovu maštu i omogućuje mu da putuje u nepoznato i drugačije. S ovog fantastijskog puta uvijek se vraća u poznato i sigurno okruženje. Ovo iskustvo je ugodno i smisleno za dijete, tako da nije slučajno da dijete želi slušati jednu te istu pjesmu ili jednu te istu pjesmu. U ovom procesu ponavljanja, zvučni događaji postaju mu predvidljivi. Ova predvidljivost je udobnost i sigurnost koji omogućuju produblјivanje iskustva, širenje konteksta iskustava i izgradnju zamislivosti. Treba naglasiti da slušanje istih glazbenih primjera više puta nije dosadno ponavljanje ako pri tome, samostalno ili uz ohrabrenje drugog, dijete otkriva nepoznate zvučne događaje, nove dimenzije prezentnosti i nijanse raspoloženja.

Zvučno okruženje je poput džungle za djecu, puno avantura koje ponekad postanu neočekivano komplicirane i, na veliko iznenađenje, rasplet. Putuju kroz njega brzo, polako, sami ili s prijateljima. Istodobno se sjećaju mnogih različitih zvukova i zvučnih uzoraka koje ne znaju odmah ponoviti. Ali oni mogu pouzdano pokazati koliko im je lijepo sa svakim zvukom, ako nije preglasan ili previše nametljiv. Opisat ću neke takve glazbene aktivnosti- didaktičke igre koje izvodim u glazbenoj umjetnosti u školi u razredu.

SLIKA 1- Pjevam i prelazim preko glazbe

2.Glavni dio:

BITI LJUBITELJ GLAZBE JE SREĆA

Ako dovoljno volite glazbu, odjednom ćete osjetiti da i ona voli vas. Kad ste loši, glazba će vas prijateljski utješiti, kad ste sretni, radujete se i šalite se s vama, kad vas junački, bit ćete puno herojskiji s njom, kad ste usamljeni, nježno će vas milovati poput mumije i odvratiti vas svojim bajkama iz glazbenih svjetova. Vjeruj mi, biti ljubitelj glazbe, ovo je sreća. Potpuno se prepušta glazbi, ne znaju svi kako to učiniti. Prije svega, morate istjerati sve brige, sve želje, sve misli i sve što vam preplavljuje glavu iz glave. Tek tada će vas glazba uzeti u naručje. Samo je pustiš, zažmiriš na svijet oko sebe na putu u glazbeni svijet.

Predstaviti ću neke glazbeno didaktičke igre koje koristim u svom radu u razredu:

1.MARK OTVORENA VRATA (Čujete li čiste tihe zvukove?)

Sjedim, oko tri metra od djece. Djeca su u iskušenju i pokušavaju uhvatiti tihu izgovorenu riječ. Zovem ih imenom i moraju raditi ono što tiho šapućem. Na primjer, Marko otvara vrata!, Mojca dolazi k meni!, Luka gleda kroz prozor...

Imenovana osoba mora razumjeti šaputanu uputu i zadatak, što se može obaviti samo tiho.

2. TKO IMA ZVONO (Čujete li iz kojeg smjera zvuk dolazi?)

Svatko tko sudjeluje u igri bira mali instrument koji može držati u ruci, npr. zvečke, zujalice iz kutija za paljenje, bubanj za lončić jogurta, ravne gumbice ili ljustice oraha, plosnato kamenje ... Netko dobije lijepo zvučno zvono. Oni s instrumentima okrenuti su leđima prema nalazniku i potajno međusobno zamjenjuju instrumente. Nalaznik pažljivo sluša i, smjerom zvuka, pokušava odrediti tko ima zvono. Na prestanku igranja lika sljedećeg vođe, nalaznik govori tko ima zvono. Ako on pogodi, oni mijenjaju uloge.

3. MUCEK MIJAVKAJ (Prepoznajete li po zvučnoj boji svojih prijatelja?)

Djeca čvrsto sjede jedno za drugo u krugu. Onaj koji se smatra slijepim mišem odvođi se u sredinu kruga, gdje mu pokrивamo oči maskom za oči. Slijepi miš puži dok puži prema nekome, puži mu u naručje i kaže- Mačić mijauče! Mačić počinje vezati mačju ariju na mijaukanje.

4. UZBUDLJIVO PRETRAŽIVANJE (Čujete li promjenu glasnoće zvukova?)

Struktura se koristi za određivanje tko će tražiti objekt. Prebrojite da ide izvan vrata. Sakrijemo predmet, svi uključeni u igru trebali bi vidjeti gdje. Zovemo tragača i pomažemo mu u potrazi glasnim drugačijim pljeskanjem ili igranjem na kamenju, štapovima, udaraljka ... Nalaznik bi trebao znati da se uvijek tiše igranje - distancirate od objekta i mislite glasnije svirati - približava objektu.

5. PATULJASTI SKAKAČ (Čujete li promjenu visine zvukova?)

Svi mi koji ćemo igrati ovu igru pravimo skakače od pluta, kartona, kestena... Voditelj igre testira igrače uz pomoć svog glasa. U igri morate dobro slušati, dobro odmah čuti promjenu visine zvukova i pokazati tu promjenu palcem. Ako čujete da je zvuk viši od prethodnog, pomaknite Kalček štap prema gore imaginarnu ljestvu prema gore. Ako čujete da je zvuk niži od prethodnog zvuka, pomaknite Sprout štap niz ljestvu. Ako čujete zvukove iste visine, pustite svog patuljastog skakača da skoči na mjesto. Ali ako čujete da vođa tapka i škripi noktima, kao da pada kiša, onda napravite krov nad glavom palca tako da siromašni nisu mokri. Kada prestane padati kiša, ponovno slušajte zvukove, tako da odmah možete čuti razliku u visini i voditi patuljka u pravom smjeru.

6. TKO JE DOŠAO U POSJET (Prepoznajete li poznatu pjesmu samo po melodiji?)

Djecu dijelim u dvije grupe, prva su domaćini, druga su gosti koji će doći posjetiti turneju. Gosti izlaze pred vrata, gdje svatko za sebe misli s kojom pjesmom predstaviti svojim domaćinima. U međuvremenu, domaćini se pripremaju primiti gosta, razmišljaju što će im dati, što im poslužiti... Kad gost pokuca i uđe, domaćini ga pozdravljaju i pitaju- Tko si ti? Gost se predstavlja odabranom pjesmom, koja pjeva bez stihova - samo na ly. Nakon završetka pjesme, gost se klanja jednom od domaćina, koji mora dočekati gosta i imenovati gosta, ako ga je upoznao nakon pjesme, Welcome Spider, domaćin će odrezati ako je prepoznao pjesmu o pajacu - Scream of Leg u melodiji pjesme koja je prepoznata na la-la gostu. Kada upoznaju sve goste, domaćini ih poslužuju.

7. KOJOJ PJESMI PLJEŠĆEM (Prepoznajete li poznatu pjesmu po ritmu?)

S obrisom odabiremo onu koja će samo pokušati prepoznati pjesmu po ritmu. Prebrojite da ide izvan vrata. U međuvremenu, igrači razmišljaju o tome koju će pjesmu pljeskati, udarati u koljena ili nastupati štapovima. Vođa naziva prebrojane i olakšava mu zadatak navodeći mu dvije ili tri poznate pjesme, među kojima je i odabrana pjesma. Na primjer, napraviti ćete test ako pogodite kojoj pjesmi plješćemo, pluta li Barčica morem ili Na planinama ili Našem koraku. Svi igrači odjednom počinju pljeskati spomenutoj pjesmi. Kad završe, broj govori koju pjesmu čuje.

8. ECHO (Možete li točno ponoviti ono što netko jede na vas?)

Svi igrači sjede u krugu oko vođe igre, koji pomoću gumba određuje Echo (pritišće gumb prema jednom igraču). Vođa pjeva smiješnu riječ ili rečenicu. Odjek opjevane izmišljotine točno se ponavlja. Što su voditeljeve izmišljotine raznovrsnije i smiješnije, to je igra ugodnija. I što će Echoes točnije raditi, to će igra biti uspješnija.

9. ODJECI I INSTRUMENTI (Možete li točno ponoviti ono što vam netko svira?)

Osmislite pravila za igru u kojoj instrumenti odjekuju razigranim ritmom. Smisli melodiju. Sigurno znate neke zagonetke o satu. (O. Zupančič- U zlatnoj škrinji mlina sićušna, trčanje, trčanje, noć i dan.) Smisli melodiju i pjevaj slagalicu. Ako vam se pjesma čini prekratka, možete ponoviti neki dio teksta.

10. PROLAZAK IZMIŠLJOTINE (Možete li stvoriti izmišljotinu?)

Izraz fikcija koristi se za opisivanje pjesme koju izmišljamo – stvaramo. Kao i svaka pjesma, fikcija ima stihove i melodiju. Osim radosti izmišljanja, potreban nam je još manji objekt koji ćemo se dati za Giving Invention. Po obrisu ili na neki drugi način, određujemo onoga tko će započeti igru, tko će početi pjevati izmišljotinu. Oduzmi dobiva objekt koji predstavlja fikciju. Prilikom prosljeđivanja objekta susjedu, on mora nastaviti ovu prethodno započetu izmišljotinu. Fikcija prelazi s pjevača na pjevača, stvarajući kao zmiju dugu i užasno smiješnu fikcionalnost. Fikcija se može snimiti tako da se možemo nasmiješiti pored nje nekoliko puta, u tom slučaju dajete mikrofonski umjesto objekta.

U glazbenoj umjetnosti izrađujemo i vlastite lako izrađene instrumente koji nam pomažu pjevati pjesme. To su:

1. CINCIDONG (Kovinski instrumenti)

Kod kuće nalazimo i donosimo školske čavle koji zvuče, kape za zvono za bicikle, velike poklopce limenki, metalne ploče koje zvuče dugo i lijepo. Za svaki od ovih instrumenata izrađujemo držače lakova, kratke cijevi i prikladne udaraljke, jer znate da metalni instrumenti zvuče dugo samo ako zvuče slobodno.

SLIKA 2- Zvona za bicikle SLIKA 3- Čavli SLIKA 4- Poklopci limenki

2. PINKAPONK (Paličice)

Šipke, različite duljine, različite debljine, drvene, bambus, kukuruz, plastika. Ljuske oraha, plosnato kamenje, školjke, klipovi, šalica izrađena od dvije trake od kartona, kastrati iz kuhaonica, kopče i sjaji od gumba orahovih školjki ili školjki koje stavljamo na prst ili dlan, raznih strugača od brusnog papira, valovitog kartona, drva, patentnih zatvarača itd., ... Sve se to može naći i u prirodi i u domaćem okruženju.

SLIKA 5- Paličice

SLIKA- 6- Orehove lupinice

SLIKA 7- Školjke

3. ZINGZONG (Ropotulje, BiH)

To uključuje zvečke - one koje su narasle na drvetu (mahune gležnja), one koje su rasle u polju (ukrasne tikvice), one koje su rasle u vrtu (makove glave, ...), zatim postoje zvečke, koje sami izrađujemo od raznih ambalažnih otpada (manje kutije, lonci, limenke ..., u koje stavljamo rižu, proso ... Zatim tu su zvučne žice - nanizane ljuske oraha, gumbi, metalne kape iz boca, ključevi ...

SLIKA 8- Mahune lopatica

SLIKA 9- Tutnjava iz plastičnih boca

SLIKA 10- Tipke

4. BRENKICE (Brenkala, BiH)

To uključuje instrumente kojima zujemo. Budući da zujanje također može zujati na klipu i češlju, oni pripadaju ovoj skupini. Zatim postoji cijeli niz zujalica s zategnutim gumenim nitima, zujalica iz kutije šibica, ...

SLIKA 11- Brenkalo

5. BAMBERBAM (bubnjevi)

To uključuje razne bubnjeve - izrađene od cilindričnih kutija praška za pranje, male bubnjeve s balonskom membranom ...

SLIKA 12- Bubanj

6. PLUG- PAH-PUHALICE (Razne flaute)

To uključuje instrumente koje upuhujemo ili pjevamo na tu. To su različite flaute, izrađene od različitih materijala.

SLIKA 13- Pihalo

U učionici smo posvetili mjesto gdje smo udomili instrumente koje smo sami napravili.

SLIKA 14- Samostalni instrumenti

U glazbenoj umjetnosti okušavamo se i u glazbenom znanju. Ovako pripremamo različite kvizove s pitanjima:

1. KAKO ZOVEMO ONOGA KOJI STVARA GLAZBENA DJELA?

(a. Slagač glazbe b. skladatelj)

2. KAKO ZOVEMO ONOGA KOJI UPRAVLJA ORKESTROM?

(a. Dirigent b. Vodič)

3. KAKO NAZIVAMO ZNAKOVE PO KOJIMA ZAPISUJEMO GLAZBENO DJELO?
(a. Glazbena slova b. Napomena)
4. KAKO SE ZOVE KAZALIŠNI GLAZBENI DOGAĐAJ U KOJEM GLUMCI PJEVAJU?
(a. Kazalište b. Opera)
5. KAKO SE ZOVE PJESMA KOJU PJEVA OPERNA PJEVAČICA?
(a. Arija b. Melodija)
6. KOJI JE INSTRUMENT NAJVEĆI?
(a. Trobenta b. kontrabas c. Flavta)
7. KOJI INSTRUMENT IMA NAJVIŠE ŽICA?
(a. Harfa b. Kitara c, violina)
8. NAKON KOJEG INSTRUMENTA CRTAMO LUKOM?
(a. Boben b. Violina c. Clarinet)

SLIKA 15- Kviz

U glazbenoj umjetnosti okušavamo se i u rješavanju glazbenih zagonetki.

O, KOJE INSTRUMENTE GOVORE ZAGONETKE?

1. Na tri počinje
njegovo ime,
Trokut- ne, nije!
Trokut šuti,
Ova trojica, međutim, zvuče. (Triangel)
2. Ako je s udaraljka
igrati na njemu,
čuje se:
Bamberbam. (Boben)
3. Bela ravan
i Black Hills,
Prema njima
Kako dobiti pticu
prsti skaču.
Pogledajte čuđenje!
Sada bijeli stan
I sva bijela brda- igra. (klavir)
4. Sssk,
cink, potonuo,

Nema zmije.
 Nema gongova.
 Jedina beba
 bla-bla-plava
 Sviraju se instrumenti (zveckanje)

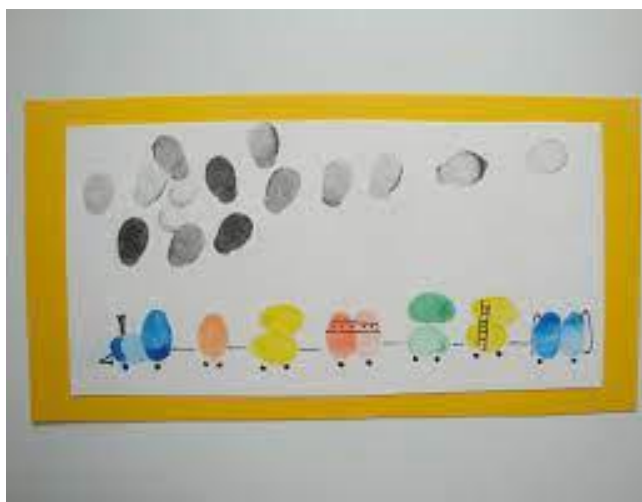
U glazbenoj umjetnosti okušamo se i u slušanju raznih melodija i plesu.

SLIKA 16- Suosjećamo s glazbom

U glazbenoj umjetnosti okušamo se i u crtanju ritma različitih melodija.

1.BEE LET- obojite otiske točkicama. Djeca dobivaju boje prstiju. Slušajući melodiju, prstima ispisuju pčelinji let.

SLIKA 17- BEE LET- otisci boja s točkicama.

3. Zaključak:

Kroz glazbene didaktičke igre nastojim realizirati sljedeće aktivnosti glazbenog obrazovanja u prvom razredu.:Trudim se trenirati djecu na jednostavan i prikladan način za sve glazbene aktivnosti, tako da razvijam da, slušam, izoštravam slušnu osjetljivost, navikavam se na određivanje smjera zvukova, razvijam sposobnost pamćenja glazbe, razvijam osjećaj ritma i melodičnog uha. Navikavam djecu da razlikuju zvukove po boji, intenzitetu, visini i trajanju te da razlikuju brzinu.Za glazbene didaktičke igre može se reći da su forma koja u opuštenom, atraktivnom i zanimljivom obliku aktivira i razvija za djecu vještine, mentalne sposobnosti i sposobnosti koje moraju funkcionirati u bilo kojoj glazbenoj aktivnosti. Uvodim ih kako bih postigao bolju kvalitetu osnovnih glazbenih aktivnosti: pjevanje, pažljivije i sabranije slušanje glazbe te precizniji i kreativniji mjuzikl na malim ritmičkim instrumentima.

4. Izvori i literatura:

1. Adresa, B. (1998): Glazba za malu djecu. Fort Worth (itd.), Harcourt Brace.
2. Borota, B. (2002): Interakcija između pedagoških i umjetničkih aktivnosti odgojitelja. Magistarski rad. Ljubljana: Muzička akademija.
3. Bredekamp, S. (1987): Razvojno prikladna praksa u programima ranog djetinjstva koji služe djeci od rođenja do 8. godine. Washington: Nacionalna udruga za obrazovanje male djece.
4. Denac O. (2002): Glazba u cjelovitom razvoju dječje osobnosti. Ljubljana: Nacionalni obrazovni institut Republike Slovenije.
5. Elliott, D. J. (2003): Glazba je važna. Oxford: Oxford University press.
6. Elliott, D. J. (2005): Praxial Music Education. Razmišljanja i dijalozi. Oxford: Oxford University press.
7. Hansen, K.A. (2000): Formiranje odjela usmjerenih na djecu u dobi od tri do šest godina. Ljubljana: Pedagoški institut.
8. Kroflič, B. (1999): Kreativni pokret – treća dimenzija lekcije. Ljubljana: Znanstveno-izdavački centar.
9. Kroflič, R. (2005): odgojitelj – polazište skrivenog kurikuluma u vrtiću. V: Skriveni kurikulum u kurikulumu – rutina ili izazov u vrtiću. Ljubljana: Supra.
10. Manasteriotti, V. (1983): Prvi susreti s glazbom. Ljubljana: Državna izdavačka kuća Slovenije.
11. Motte-Haber, H. (1990): Psihologija glazbe. Ljubljana: Državna izdavačka kuća Slovenije.
12. Oblak, B. (2001): Glazbena slikovnica 3. Vodič za učitelje. Ljubljana: DZS.
13. Oblak, B. (1987): Kreativno učenje u glazbenom obrazovanju na razini nastave u osnovnoj školi, doktorska disertacija. Ljubljana: Muzička akademija.
14. Oblak, B. (1999): Glazbena slikovnica. Zvučni primjeri glazbenog obrazovanja u 1. razredu devetogodišnje osnovne škole. Ljubljana: DZS.
15. Peruš, M. (2000): Biomreže, razmišljanje i svijest. Elektronički resurs. Ljubljana: DZS.
16. T. Vonta (2005): Mjesto i uloga pristupa usmjerenih na djecu u svjetlu suvremene pedagoške teorije i prakse. U: Vonta, T. (ur.). Pristupi usmjereni na djecu u svjetlu suvremene pedagoške prakse: zbornik radova, Rogaška Slatina, 2. i 3. studenoga 2004., Ljubljana: Pedagoški zavod, Centar za istraživanje i razvoj pedagoških inicijativa Korak po korak, str. 8–13.
17. Voglar, M. (1989): Dijete i glazba. Ljubljana: Državna izdavačka kuća Slovenije. 51 o t r o k , glazbeno i obrazovno okruženje